

‘Ik lag 20 uur per dag op bed’

In oktober verschijnt de biografie van Henk Westbroek (65). Ook zijn nieuwe album, *De Laatste Plaat*, komt dan uit. Terugkijkend op zijn leven spreekt hij openlijk over een ingrijpende gebeurtenis waar lang niet iedereen weet van heeft: zijn adoptie. ‘Mijn moeder heeft zich altijd verschrikkelijk rot gevoeld dat ze mij heeft moeten achterlaten.’

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE ERIK VAN 'T WOOD / HH

D

Dag meneer Westbroek, of moet ik zeggen meneer Van Leur?

'Zeg maar gewoon Henk, maar ik begrijp waar je op doelt. Nu moeten mensen niet ineens gaan denken dat ik met een of andere artiestennaam rondloop, want ik heet heus Westbroek, maar wat velen dan weer niet weten – en nu dus wel – is dat ik als klein kind geadopteerd ben. Mijn biologische moeder, Nel van Leur, hield in haar jonge jaren nogal van mannen tussen de lakens en zo ben ik verwekt. Ze was dus ongehuwd moeder. In een streng katholiek gezin kon dat in de jaren 50 natuurlijk absoluut niet. Je werd er met de nek om aangekeken en nog net niet gestenigd. Dat laatste is toch een vrij pijnlijke gebeurtenis.'

En dus werd jij overgeplaatst naar een andere familie?

'Ik bleef dicht bij huis, want de zus van mijn moeder, tante Riet die ik altijd gewoon mama ben blijven noemen, adopteerde mij. Mijn biologische moeder stopte abrupt met haar baan als kapster in Utrecht en vertrok met het schaamrood op de kaken, en dus zonder mij, naar Coe-

vorden in Drenthe. Daar wist niemand van haar verleden en kon ze trouwen en een nieuw leven opbouwen met een man die achteraf ook een onwettig kind bleek te hebben. Hij was er echter wel snel bij met de vaderlijke erkenning. Mijn moeder heeft zich altijd verschrikkelijk rot gevoeld dat ze mij heeft moeten achterlaten. Na mijn adoptie groeide ik op in een gezin dat het niet zo breed had. Veel baby- en jeugdfoto's heb ik dus niet, want een rolletje ontwikkelen kostte in die tijd een godsvermogen. Er zijn in die tijd maar twee foto's van mij gemaakt en juist met die exemplaren schijn ik de verkiezing tot mooiste baby van het jaar gewonnen te hebben. Ik kan mijn lachen bijna niet inhouden als ik het erover heb, maar mijn zussen bezwoeren dat het waar was.'

Je biologische moeder nooit meer gezien?

'Oh jawel. Op mijn 12de keerde ze terug naar Utrecht om hier opnieuw een kapperszaak te beginnen en van tijd tot tijd zag ik haar voorbijwandelen. Niet wetend wie ze in werkelijkheid was. Pas op mijn 17de vertelde ze, toen ze weer eens een kop koffie kwam drinken, dat ze eigenlijk mijn moeder was. Alsjeblieft, de bom is gedropt! Ma janken, tante janken, of eigenlijk dus tanta ma en mama tante janken. "Nou, ik blijf jou toch gewoon mijn moeder noemen," zei ik tegen mijn adoptiemoeder. Huppakee, gingen ze weer huilen. Het was ineens één natte boel, daar aan die keukentafel. In een column, jaren later, schreef ik eens dat mijn vrouw Julia en ik zelf ook eens hebben geprobeerd een kind te adopteren. Dat mislukte omdat we niet kerks genoeg bleken, onregelmatig werkten en de kleur van mijn ogen irritatie opwekte bij de vrouw die ons moest beoordelen. Achteraf maar goed ook, want daarmee stimuleerde ze ons tot het maken van een eigen kindje. En dat is gelukt. Onze dochter Chris is inmiddels 28 jaar oud.'

Je beide 'moeders' zijn inmiddels overleden. Met welk afscheid had je het het moeilijkst?

'Toch wel met dat van mijn adoptiemoeder, onder wier vleugels ik ben opgegroeid. Ik heb 18 jaar bij haar in huis gewoond, dus met haar had ik een veel diepere en hechtere band. Wel ben ik blij dat mijn biologische moeder en ik naderhand nog verloren tijd hebben kunnen inhalen. Riet en Nel waren twee superslimme vrouwen die helaas ter wereld kwamen in een tijd dat het niet gebruikelijk was dat vrouwen na de lagere school nog een beetje doorleerden. Toch waren ze niet op hun achterhoofd gevallen, dus voor

zover ik niet dom ben, denk ik dat ik dat van hen heb. Al was mijn natuurlijke moeder aan het einde van de rit toch net ietsjes slimmer dan m'n adoptiemoeder. Chris heeft haar echte oma ook nog een aantal jaren mee kunnen maken. Haar nam ik bijvoorbeeld weleens mee naar het bejaardentehuis, waar ik drie keer per week op bezoek ging. Ze heeft er een fijne tijd gehad, maar is er tegelijkertijd ook heel ongelukkig aan haar einde gekomen.'

Hoe is ze gestorven?

'Ze werd blind, kon ook niet meer lopen en lag alleen nog maar op bed. Echt een heel dramatisch verhaal. Bij de dokter informeerde ik of het veilig was om een tijdje op vakantie te gaan en volgens hem was dat wel in orde. Ze lag er niet best bij, maar zou nog wel eventjes doorleven, zo was zijn voorspelling. Bij terugkomst van vakantie kon ik er echter direct naartoe en trof ik haar halfdood op bed aan. Tijdens onze afwezigheid had ze nauwelijks te drinken gehad. Waarom niet? Als je blind bent en niet kunt bewegen, dan heb je ook de kracht niet om het glas met water met een rietje te vinden dat de verpleegster verderop op een tafel voor je heeft neergezet. Als dan een dag later de volgende invalkracht langskomt en dat volle glas nog steeds ziet staan, dan zou zo iemand kunnen denken: ach, mevrouw heeft zeker geen dorst. Ik neem het weer mee. Zonder zich te realiseren dat iemand op dat moment zwaar aan het uitdrogen is. De dood kwam daarvoor uiteindelijk sneller dan verwacht en ik heb daarover een aantal nog dodelijker columns geschreven in het *Utrechts Nieuwsblad*. Mijn moeder heeft in dat tehuis, tegen haar nadrukkelijke wens in, op een gruwelijke manier euthanasie gekregen. Zo simpel is het gewoon. Als gevolg van die heisa is de directeur op non-actief gesteld, maar later is hij wel weer goed terechtgekomen. Die kerel was geloof ik van de PvdA en die komen altijd goed terecht. Wat ze dan ook hebben uitgevreten.'

In tegenstelling tot je moeder ben jij Utrecht altijd trouw gebleven.

'Wat dacht jij! Ik wilde er ooit zelfs burgemeester van worden. Toen ik uit huis ging, vond ik een heel kleine woning op de Vleutenseweg die ik samen met een vriend huurde. Later woonde ik er nog 7 jaar samen met mijn vriendin uit Engeland. Trots als een pauw op mijn eerste zelfstandige stekkie, maar in feite moest het onbewoonbaar verklaard worden. Zo gammel stond het er allemaal bij. Links een drukke weg met lawaai waar je gek van werd, rechts nog een stuk of zeven panden waar al niemand meer in mocht

wonen. Tegenwoordig staat er een moskee en bidt men er tot Allah, maar vroeger was het mijn domein. M'n eerste grote "aankoop" naast mijn twee fietsen waar ik maandenlang voor gespaard had en waarmee ik lange tochten maakte.'

Dat was misschien maar veiliger ook. 'Hoezo?'

Volgens Gerard Ekdrom ben je met de auto een gevaar op de weg.

'Die waarschuwing is ook niet te missen geweest, zeg. In mijn tijd als dj bij 3FM waarschuwde Gerard na afloop van mijn eigen programma de luisteraars in de auto altijd. "Pas op, Henk komt weer over de A27 richting Utrecht. Pas als hij thuis is aangekomen, is het weer veilig op de weg," riep hij dan on air. En om eerlijk te zijn: hij had daar geen ongelijk in. Het heeft echt 100.000 kilometer gekost voordat ik een beetje redelijk kon autorijden. En parkeren, ach, het aantal lantaarnpalen dat ik omver heb gereden is niet meer te tellen. En nog steeds is het niet mijn sterkste kant. In grote steden als Parijs en Amsterdam eist mijn vrouw dat zij achter het stuur kruipt. Een verstandig besluit.'

Hoelang heb je überhaupt over je rijbewijs gedaan?

'Hou op! Ik was 52 toen ik het haalde. Ik had er zo'n hekel aan. Ik had al 300 lessen en een aantal mislukte examens achter de rug toen een tv-programma mij benaderde. Ze wilden alles filmen en in ruil daarvoor alles voor me betalen. Ik stemde in en als bij een godswonder wist ik vervolgens meteen te slagen. En het was die dag nog hartstikke mistig ook. Ook na het halen van dat papiertje duurde het 3 jaar voordat mijn vrouw en dochter bij mij durfden in te stappen. Gelukkig ben ik niet de enige. Ook Bart Chabot deed mee aan het programma. Nog zo'n man die op latere leeftijd nog steeds met zijn rijbewijs bezig was.'

Ben je altijd zo traag of was dit toeval?
'Dat eerste, vrees ik. Toen Rolf Kroes, mijn ontdekker, me voor het eerst een radiostudio vanbinnen liet zien en ik mijn eerste programmaat- ➤

NIEUWE REVU ONTMOET HENK WESTBROEK

Waar? Aan de telefoon. We spreken voor de verandering eens niet af, maar bellen met elkaar. Wanneer? Aan het begin van de herfst. Verder nog wat? We blijken beiden een fascinatie voor verlaten dorpjes te hebben. Henk raadt de boeken *De Fietser van Tsjernobyel* en *De Geest van Stalin* aan.

'Mijn moeder heeft in dat tehuis, tegen haar nadrukkelijke wens in, op een gruwelijke manier euthanasie gekregen'

‘Er werd een soort interne waterboarding à la Guantanamo Bay bij mij uitgevoerd’

je mocht presenteren, duurde het ook jaren voordat ik mezelf daarin een beetje goed vond. Ik was een jaar of 30 en mocht *De Vip Show* gaan doen, een programma waarin men aan de hand van plaatjes moest raden wie er die dag te gast was. Dat liep uiteen van schrijver Harry Mulisch tot de hoofdrolspeelster van de pikante film *Pruimenbloesem* Diana de Koning. Na een heel lange aanlooptijd ging het me eindelijk aardig af, maar vanaf dat moment kwam ik weer geregeld overhoop te liggen met de zenderbaas omdat ik niet door intro's van nummers heen wilde lullen. Die dj's die dat doen zijn zo stontvervelend, want over een slecht intro is nog altijd honderd keer langer nagedacht dan over een goede aankondiging. De baas wilde echter dat ik het deed om vaart in de show te houden, maar ik vertikte het.

Bekijk het maar. “Mijn luistercijfers zijn elke uitzending weer retegoed, dus ik doe het gewoon niet.” Had ie dan niks meer op te zeggen.’

Trok je het je ook aan omdat je zelf muzikant bent?

‘Ik wist hoe bloedirritant collega's uit het vak het vonden, dus deed ik het zelf ook niet. Met Henk Temmink heb ik voor Het Goede Doel ook urenlang zitten pielen op goede intro's en als we er eindelijk tevreden over waren, dan gingen we ermee optreden. De eerste keer dat we het podium betraden was in 1978 in een klein zaaltje in Utrecht, gevolgd door een optreden in het Amsterdamse Vondelpark. Voor elk optreden moest ik 37 keer naar het toilet en dat is 20 jaar zo gebleven. Pas na al die jaren werd ik vooraf niet meer misselijk en voelde ik me tijdens het eerste nummer op mijn gemak. Wat dat betreft past die lange gewenningsperiode zonder moeite in het rijtje autorijden en radio maken.’

Was dat het enige nadeel dat aan Het Goede Doel kleefde?

‘Eigenlijk wel. En het feit dat we, toen we wat populairder werden, types achter ons aan kregen die adviseerden ons anders te gaan kleden. We gooiden hoge ogen met nummers als *Waar is Hier de Nooduitgang?* en *België*, maar moesten ineens ons imago omturnen tot een tweede Duran Duran. Met getoupeerd haar en van die dure maar lelijke grijze, glinsterende pakken. We zijn er zelfs mee op de hoes van de plaat gegaan. Nou, eens maar nooit meer. Ik zou er echt mee zijn opgehouden als we op die manier door hadden moeten gaan. Wie wil er in hemelsnaam zo bijlopen? Dan ben je toch niet goed bij je hoofd?’

Inmiddels zijn de hoogtijdagen voorbij, maar ben jij juist eindelijk weer opgekrabbel na een nare periode.

‘Ik ben gelukkig genezen verklaard van tuberculose. Iets wat ik een jaar lang heb gevierd met het dragen van een baardje. Niet dat het er ook maar iets mee te maken had, maar het voelde gewoon goed om dat te doen. Ik heb een heel ernstige vorm gehad, waardoor ik 1,5 jaar lang 20 uur per dag op bed lag. Toen ik me eindelijk weer voelde opknappen, was een baard het juiste middel om dat aan mijn omgeving te laten zien. Een ander neemt een gin-tonic, zo'n drankje dat vroeger voor oude kerels was, maar tegenwoordig helemaal jong en hip is. Maar ik stopte dus met me te scheren. Na dat jaar heb ik 'm er toch maar weer afgehaald, want ik werd gek van die kriebel in mijn nek. De meningen over dat besluit varieerden thuis van blij tot ontzettend blij. Julia was

door het dolle heen dat ze me ook qua uiterlijk vertoon weer terug had.’

Geen last van naweën van de ziekte?

‘Af en toe nog een hoestbui en hoelang dat zal aanhouden weet niemand. Sommige oud-patiënten lopen er tot aan hun dood mee rond, je hebt daar veel varianten van. Ik denk overigens wel te weten waar mijn ziekte destijds vandaan kwam. Ken je de film *Indiana Jones: Raiders of the Lost Ark*? Die is opgenomen in het Petra-dal in Jordanië. Een gebied met zo'n 700 oude tempels in nauwe kloven die pas een eeuw geleden opnieuw ontdekt zijn en vandaag de dag heel veel toeristen trekken. Ik was er op bezoek in een land dat bestaat uit 3 miljoen inwoners en 6 miljoen vluchtelingen uit landen als Syrië en Libanon. Daaraan kleeft een groot nadeel: al die illegalen brengen ziektes met zich mee waarvan besmetting via de lucht plaatsvindt. Ik weet 100 procent zeker dat ik daar ziek ben geworden, want ik liep me er al snel half dood te hoesten. Zo erg dat ik in Nederland in het ziekenhuis m'n longen heb laten spoelen. Misschien droeg ik wel een gevaarlijke bacterie met me mee of zo.’

En was dat ook zo?

‘Middels een dubbelwandige slang die aan de ene kant water mijn longen in spoot en het aan de andere kant er weer uit zoog, werd er een soort interne waterboarding à la Guantanamo Bay bij mij uitgevoerd en zo werd de bacterie ontdekt. Aan de genetische structuur kon men precies zien waar ik hem had opgelopen, namelijk in de buurt van Israël. Regionaal verschilt dat enorm. Jaarlijks bezoeken zo'n 10.000 Nederlanders die plek en in heel de provincie Utrecht lopen er elke 12 maanden zo'n vijftig mensen die bacterie op. Vrijwel allemaal hebben ze daarvoor die regio bezocht. Als je geluk hebt dan adem je die bacteriën net zo makkelijk weer uit als in, maar ik had de pech lichamelijk uitgeput te zijn door mijn huidkanker daarvoor. Dan ben je een stuk vatbaarder voor bacteriën.’

Je gezin zal nu dus wel opgelucht zijn?

‘Vanzelfsprekend. Die twee meiden zijn alles voor me. Met Julia woon ik al 45 jaar samen en hoewel we nooit getrouwd zijn, noem ik haar toch gewoon mijn vrouw. Dat mag ook wel na zo'n lange tijd. En Chris is natuurlijk de dame die alles voortzet als wij er straks niet meer zijn. De volgende generatie. Nu ik nog even mag rondlopen op deze aardkloot, hoop ik ooit nog eens een mooie reis met hen te maken. 10 jaar geleden bezochten we met z'n drieën het plaatsje Deep River aan de Ontario-rivier in Canada.

Misschien ken je het wel van de televisieserie *Twin Peaks* van David Lynch. Julia komt er vandaan. Kort na de oorlog werd het stadje verbouwd om onderdak te bieden aan wetenschappers en al hun assistenten. Vanuit de hele wereld werden ze ingevlogen om daar onderzoek te doen naar bestraling van ziektes als kanker. Die tak van sport beoefende mijn schoonvader en hij woont er nog steeds.’

Sta je na de ziekte rustiger in het leven, zoals je wel vaker hoort?

‘Dat heb ik altijd al gedaan. In oktober komt mijn biografie, geschreven door Martin Groenewold, uit en daarin ga ik echt geen grote bek hebben over zaken die me niet interesseren of waar ik niks vanaf weet. Ik ben geen azijnpisser naar zogenaamde vijanden uit het verleden. Andersom maak ik dat wel mee. Die zwartepietenhater Quincy Gario kwam ik na onze botsing in *Pauw & Witteman* eens tegen en ik bood hem aan een lift naar huis te geven. Zijn antwoord: “Ik rij met iedereen mee, maar bij u weiger ik.” Dan heb je toch vooral een probleem met jezelf. Of niet dan?’

Hij zal je boek dus niet gaan lezen...

‘Waarschijnlijk niet. En ook mijn andere boek met daarin dertig van mijn mooiste liedteksten, aangevuld met evenzoveel tekeningen van Jeroen Hermkens, zal hij overslaan. En mijn nieuwe cd, die ook in oktober uitkomt, zal hij niet gaan beluisteren. Hij heet *De Laatste Plaat* omdat ik hierna ook echt geen nieuwe meer ga maken. En denk ik er over een paar jaar anders over, dan breng ik er één uit onder de noemer *De ALLER-laatste Plaat*.’

Toch heb je geregeld mensen tegen jezelf in het harnas gejaagd.

‘Tja, maar dat zijn dan mensen die ironie en de kunst van taalgrappen niet kennen. Als ik vertel dat ik uit een gezin kom met een homobroer en lesbisch zusje, waardoor ik de enige normale ben, dan kun je daar toch gewoon om lachen? En als ik zing *Sinterklaas, Sinterklaas en natuurlijk Zwarte Piet*, dan kun je daar toch gewoon om lachen? Twee jaar geleden vroeg een festivalorganisator me of ik het wilde komen zingen, maar dan wel met aangepaste tekst over gekleurde Zwarte Pieten. In mijn liedje! Fuck you, dat deed ik dus niet!’ ✖